

економічних та екологічних проблем. Ініціативи мають бути зосереджені на відновленні соціальної єдності, зміцненні економічної стійкості та сприянні відповідальному ставленню до довкілля, для впровадження ефективної політики на шляху до сталого розвитку регіонів зруйнованих конфліктом.

Список використаних джерел:

1. Соціально-економічні аспекти сталого розвитку України в умовах війни (євроінтеграційні аспекти). Є.В.Буряк, К.Ю.Редько, А.О.Чорновол, О.В.Орленко. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. Випуск 34/2022. с.135-143.

2. Проблеми управління сталим розвитком України в умовах війни. Г. Капінос, К.Ларіонова. *Modeling the development of the economic systems*. № 1 (2023). с.93-103.

3. Сталий розвиток і соціальна відповідальність в умовах війни в Україні. Г.В. Миськів, І. І.Пасінович. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми економіки та управління». Vol. 7, No. 1, 2023. с.21-36.

4. Global conflict escalation during the pandemic, climate, and economic dilemmas: Healthcare sustainability challenges in conflict zones and elsewhere. А. К. Mohiuddin. *European Journal of Sustainable Development Research*. 2023, 7(2), с.1-38.

ПЕТРИК І.В.,

*доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук,
старший викладач кафедри раціонального природокористування
та охорони навколишнього середовища,
Маріупольський державний університет*

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Головний пріоритет держави полягає в забезпеченні сталого розвитку країни та зростанні соціально-економічних показників, для досягнення яких необхідно вирішити багато питань економічного, соціального і екологічного характеру. Вирішення таких питань повинно бути взаємопов'язаним на рівні країни та регіонів, враховувати особливу їх роль у розвитку країни та диференціацію, оскільки регіональному розвитку властиві територіальні та галузеві диспропорції, в тому числі в таких сферах як економічна, екологічна і соціальна. Саме тому дослідження особливостей та результатів розвитку країни та її регіонів, розроблення теоретико-методологічних, методичних підходів і практичних рекомендацій щодо вирішення таких питань для забезпечення об'єктивних передумов взаємопов'язаного соціо-еколого-економічного розвитку, переходу України та регіонів на шлях сталості є своєчасним та актуальним науково-прикладним завданням.

Ми вважаємо, що для визначення сталого розвитку регіонів, а отже і країни необхідно використовувати відповідний перелік економічних, соціальних та екологічних показників, які в міжнародній статистиці та світових рейтингах є загальноживаними, що дозволить порівнювати рівень сталого розвитку України з іншими державами. Відповідний перелік показників щодо оцінки сталого розвитку наведено в табл. 1. Варто зазначити, що кожен коефіцієнт має свій математичний розрахунок та буде висвітлений в подальших наукових публікаціях.

Методичний підхід до оцінювання сталого розвитку на рівні країни та регіонів базується на певному алгоритмі щодо методики та розрахунковому методі. Методика оцінювання рівня сталості передбачає такий алгоритм:

- визначення переліку інтегральних (групових) показників (індикаторів) та переліку їх одиничних (індексів, коефіцієнтів);
- збір вихідних даних та їх аналітичне обґрунтування;
- розроблення математичного апарату для розрахунку комплексного, інтегральних та їх одиничних показників;
- розрахунок одиничних показників (індексів, коефіцієнтів) за кожним інтегральним;
- розрахунок інтегральних показників (індикаторів);
- розрахунок комплексного показника;
- встановлення рівня комплексного показника (індикатора) за його градаціями.

Одиничні показники розраховуються як відносні, що усуває проблему різної їх вимірюваності, а також є стимуляторами. При розрахунку одиничних показників підсистем соціо-еколого-економічних систем країн для відносності обрано найкращий показник за країнами-членами ЄС. Для розрахунку одиничних показників за підсистемами соціо-еколого-економічної систем регіонів запропоновано певний математичний апарат.

Як вихідні для розрахунку одиничних показників використано міжнародні та європейські статистичні бази, офіційні дані статистичних збірників України. Інтегральний показник розраховано як середнє геометричне значення певних одиничних показників щодо кожної підсистеми, а комплексний – як середнє арифметичне значення інтегральних. Рівень комплексного показника визначається за п'ятьма градаціями (високий, достатній, задовільний, низький, незадовільний рівні). Комплексний показник сталості запропоновано розраховувати як середнє геометричне значення за п'ятьма показниками, а рівень визначати за п'ятьма градаціями.

Таблиця 1

Показники оцінки сталого розвитку регіону за підсистемами

Показники оцінки економічної підсистеми регіону	Показники оцінки соціальної підсистеми регіону	Показники оцінки екологічної підсистеми регіону
Коефіцієнт виробництва валового регіонального	Коефіцієнт збереження людського капіталу	Коефіцієнт утворення малонебезпечних відходів

продукту працездатним населенням		
Коефіцієнт експортоорієнтованості виробництва	Коефіцієнт працездатності	Коефіцієнт утилізації відходів
Коефіцієнт імпортонезалежності економічної системи	Коефіцієнт збереження робочої сили	Коефіцієнт енергії з відходів
Коефіцієнт потужності відновлювальних джерел енергії	Коефіцієнт інтернет-інклюзії	Коефіцієнт чистоти атмосферного повітря
Коефіцієнт витрат на наукові дослідження	Коефіцієнт збереження здоров'я населення	Коефіцієнт посівної площі без пестицидів
Коефіцієнт витрат на екологію		Коефіцієнт чистоти зворотних вод від забруднення
Коефіцієнт інноваційності промислової продукції		
Коефіцієнт інноваційності експортної продукції		

**розроблено автором*

Методичний підхід до оцінювання сталого розвитку країни дозволяє визначати і порівнювати позицію України до інших країн, зокрема ЄС. На рівні України – це можливість порівнювати сталий розвиток регіонів. Отримані результати становлять інформаційно-аналітичне підґрунтя для прийняття рішень щодо підвищення рівня інноваційного розвитку регіонів і в цілому України.

Список використаних джерел:

1. Загорський В.С. Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком соціо-еколого-економічних систем: монографія. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. 333 с.
2. Про Стратегію Сталого розвитку України до 2030 року: Закон України від 07.08.2018 р. № 9015. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/JH6YF00A?an=332> (дата звернення: 04.12.2023).
3. Diatlova V., Diatlova Yu., Petryk I., Hutareva Yu., Zubro T., Tyshchenko O. Innovative development: model and evaluation method in the context of integration processes. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2021. Vol. 43, No 1. P. 161–171.